

17 Konsumtion av livsmedel

Kapitel 17 innehåller information om direktkonsumtionen av livsmedel, om kostens näringsinnehåll samt om livsmedelskonsumtionen enligt nationalräkenskaperna.

Sammanfattning

Direktkonsumtion av livsmedel

Med direktkonsumtion av livsmedel avses de totala leveranserna av livsmedel till privat-hushåll och storkök samt producenternas hemmaförbrukning. Redovisning sker i kvantiteter per capita samt i miljoner kilo respektive liter.

Enligt **tabell 17.1** har konsumtionen av *bröd och konditorivaror* i kilo per person och år ökat något, knappt 2 % mellan år 2004 och 2005. Sedan 1995 däremot har konsumtionen ökat med drygt 30 %.

Konsumtionen per capita av *kött* har ökat förhållandevis kraftigt under senare år, framförallt av fjäderfäkött. Konsumtionen av *charkprodukter* har minskat något sedan år 2000, men däremot har konsumtionen av *korv och pastejer m.m.* ökat.

Konsumtionen av *fisk* visar inget tydligt mönster. Resultaten anses osäkra och det är därför svårt att dra slutsatser av materialet.

I direktkonsumtionen av *mjölk* har sedan 1995 lätt- och minimjölken minskat sin andel till förmån för mellanmjölken samtidigt som standardmjölken minskat kraftigt, med 28 %.

Konsumtionen av *ost och ägg* har sedan 1995 legat på en relativt stabil nivå.

Konsumtionen av *smör och margarin* minskade med 31 % mellan 1995 och 2005. Såväl konsumtionen av margarin och smör har gått ned, medan konsumtionen av matolja och lättmargarin ökat något.

I fråga om *köksväxter* ligger konsumtionen 2005 på samma nivå som året innan.

Konsumtionsmönstret vad gäller *frukt och bär* är förhållandevis konstant jämfört med såväl 2004 som 2000. Det som man kan påtala är dock en minskning av konsumtionen av *safter och juicer* med 13 % sedan 2004.

Konsumtionen av *färsk potatis* är år 2005 på samma nivå som föregående år, 46 kilo per person. Sedan 1990 har konsumtionen minskat med 23 % (då var den 60 kilo per person).

Konsumtionen av *choklad och konfektyrvaror* har ökat sedan 1990, från 11 kilo per person till 15 kilo per person.

Under en 15-års period (från 1990) har konsumtionen av glass minskat med 14 % till 12 kilo per person.

Vad gäller drycker så har konsumtionen av *läskedrycker och mineralvatten* ökat från 70 liter 1995 till 94 liter år 2005, dvs. med 34 % medan konsumtionen av *lättöl och öl* 2,25–3,5 % minskat från 44 till 22 liter (50 %). När det gäller *alkoholhaltiga drycker* så har konsumtionen ökat något. År 2005 konsumerades 29 liter starköl, 20 liter vin samt knappt 3 liter spritdrycker per person och år.

Kostens näringsinnehåll

Sedan 1980 och fram t.o.m. 2005 har *energitillförseln* per person och dag varit i stort sett oförändrad, dvs. ca. 12–13 mJ. (**tabell 17.2**).

Tillförseln av *protein* har ökat med drygt 17 % sedan 1980, från 87 g per person och dag till 102 g år 2005. Våra viktigaste proteinkällor är kött och köttvaror, bröd och spannmålsprodukter samt mjölk och ost.

Fettkonsumtionen har minskat sedan 1980-talet och år 2005 konsumerades 123 g per per-

son och dag. År 2005 bidrog fett med drygt 35 % av energitillförseln, vilket är något mer än vad som rekommenderas. Fett erhålls främst genom konsumtion av matfett samt kött och köttvaror.

Sedan 1980 har *kolhydratintaget* ökat och det uppgick år 2005 till 367 g per person, vilket är en ökning med drygt 7 %. Intaget av kolhydrater har 2005 minskat jämfört med de senaste tre åren. Kolhydrater erhålls i första hand från bröd och spannmålsprodukter (**tabellerna 17.2–3**).

De viktigaste livsmedlen för vårt intag av A-vitamin är kött och köttvaror, köksväxter och matfett. Frukt och bär, köksväxter samt potatis och potatisprodukter svarar för den dominerande delen av vårt intag av C-vitamin medan vårt intag av järn främst tillgodoses av bröd och spannmålsprodukter samt kött och köttvaror. De viktigaste källorna för kalciumintaget är mjölk och ost. Tiamin (vitamin B1) får vi främst från bröd- och spannmålsprodukter men även kött och köttvaror är en viktig tiaminkälla. Fibrer får vi främst genom bröd och spannmålsprodukter (**tabell 17.4**).

Försäljning av livsmedel

Försäljningen av livsmedel och icke alkoholhaltiga drycker ökade i fasta priser med nära 3 % mellan 2004 och 2005 till knappt 143 miljarder kronor. Kraftigaste försäljningsökningen noteras för gruppen kaffe, te och chokladdryck, 7 %. Försäljningen av alkoholhaltiga drycker ökade med knappt 2 % (**tabell 17.5**).

Livsmedelskonsumtionen enligt nationalräkenskaperna

Enligt nationalräkenskaperna utgjorde utgifter för livsmedel och icke alkoholhaltiga drycker år 2005 drygt 12 % av hushållens totala utgifter. Alkoholhaltiga drycker svarade för drygt 2 % av den totala konsumtionen. Av livsmedelsutgifterna exklusive drycker var kött den största posten, 20 %. I nationalräkenskaperna räknas inte utgifter för livsmedel och drycker i restaurang och storkök till området livsmedel utan

klassas som utgifter för tjänst (**tabell 17.6**).

I fast penningvärde har utgifterna för livsmedel och icke alkoholhaltiga drycker ökat med 31 % sedan 1993 medan motsvarande ökning av hushållens totala konsumtion är 34 %. De icke alkoholhaltiga dryckerna har ökat med 57 % sedan 1993 medan de alkoholhaltiga dryckerna ökat med knappt 5 %. Minskningen för starkspriten är knappt 40 %. Indextalen speglar också den kvantitetsmässiga utvecklingen av konsumtionen av livsmedel och drycker (**tabell 17.7**).

Om statistiken

Jordbruksverkets konsumtionsberäkningar

Jordbruksverket (tidigare Statens jordbruksnämnd) redovisar sedan början av 1940-talet beräkningar av livsmedelskonsumtionen i landet och kostens näringsinnehåll. Beräkningarna tillkom för att man under krigsåren skulle kunna följa utvecklingen av livsmedelsförsörjningen och förändringar i näringsstandarden. Användningsområdet utökades successivt och beräkningarna ingick under flera år som en integrerad del i SCB:s nationalräkenskaper vid beräkningar av den totala konsumtionen i landet.

Fram t.o.m. redovisningsår 1999 innefattade beräkningarna av den s.k. direktkonsumtionen både konsumerade kvantiteter av livsmedel och ett till detaljhandelspris uppskattat värde av konsumtionen. Fr.o.m. redovisningsår 2000 innefattas enbart beräkningar över de konsumerade kvantiteterna.

Med *direktkonsumtion* av livsmedel avses de totala leveranserna av livsmedel till enskilda hushåll och storhushåll samt konsumenternas hemmaförbrukning, den s.k. naturakonsumtionen. Så långt det är möjligt sker redovisning i den form varorna når konsumenten, dvs. som jordbruksprodukter, halvfabrikat, konserver, djupfrysta varor, färdiglagad mat etc.

Med *totalkonsumtion* av livsmedel avses den totala åtgången av olika råvaror för human-

konsumtion. Totalkonsumtionen innefattar därför alla de råvaror och halvfabrikat som konsumeras direkt, dels de råvaror och halvfabrikat som livsmedelsindustrin förbrukar för att tillverka livsmedel av högre förädlingsgrad för direktkonsumtion.

Underlaget till Jordbruksverkets konsumtionsberäkningar är verkets statistik rörande t.ex. slakt och egna undersökningar av exempelvis kvarnarnas leveranser av mjöl. Vidare används SCB:s statistik över industrins varuproduktion samt import och export. Förändringar i samband med och strax efter EU-inträdet av SCB:s statistikområden Utrikeshandelsstatistik och Industrins varuproduktion är två av de främsta anledningarna till nedläggningen av värdeberäkningen i direktkonsumtionsberäkningarna fr.o.m. år 2000.

Kostens näringsinnehåll

Beräkningarna avseende kostens näringsinnehåll baseras på uppgifter från Jordbruksverkets konsumtionsberäkningar samt en vid Livsmedelsverket utvecklad livsmedelsdatabas. Denna innehåller näringsvärden för ca 1 800 livsmedel och maträtter. Näringsvärdena baseras främst på Livsmedelsverkets egna analyser.

Försäljning av livsmedel

Från och med år 2000 producerar SCB livsmedelsförsäljningsstatistik som uppfyller nationalräkenskapernas och konsumentprisindex behov.

Olika källor har använts för att samla in statistiken, till exempel datakasseregister, enkätundersökningar, momsregistret och register över vilka företag som ingår i respektive livsmedelsblock.

Livsmedelskonsumtionen enligt nationalräkenskaperna

I nationalräkenskaperna (NR) beskrivs i form av ett kontosystem vårt lands ekonomiska aktiviteter och utveckling på ett konsistent och överskådligt sätt. Produktionen redovisas in-

delad i de två huvudsektorerna näringslivet och offentliga myndigheter/hushållsorganisationer. Näringslivsredovisningen sker med uppdelning på bransch. För varje bransch, t.ex. livsmedelsindustri, visas produktionsvärde, förbrukning och förädlingsvärde. Summan av alla förädlingsvärden ger bruttonationalprodukten (BNP) mätt från produktionsidan. Produktionens användning redovisas uppdelad på hushållens konsumtion, statlig och kommunal konsumtion, export samt bruttoinvesteringar och lagerinvesteringar. Summan av dessa användningar med avdrag för import ger BNP från användningssidan.

Varje kvartal beräknas i NR värdet av den totala konsumtionen i landet. Beräkningsprinciperna följer de internationella rekommendationerna på området. För hushållssektorns konsumtionsutgifter sker uppdelning efter ändamål (typ av varor och tjänster). I årsstatistiken delas livsmedelskonsumtionen upp på vissa varugrupper enligt en grövre indelning än den Jordbruksverket använder för sina beräkningar av livsmedelskonsumtionen.

Underlaget till NR:s beräkningar av livsmedelskonsumtionen t.o.m. år 1999 är i första hand Jordbruksverkets konsumtionsberäkningar. NR:s beräkningar skiljer sig från Jordbruksverkets genom att den offentliga livsmedelskonsumtionen i storkök vid t.ex. skolor och sjukhus samt livsmedelskonsumtion i restauranger inte ingår i NR:s redovisning för livsmedel. Däremot ingår restaurangutgifter i NR:s redovisning av hushållens totala konsumtion. Även i en del andra avseenden är beräkningsprinciperna olika. Från och med år 2002 är NR:s källa den Livsmedelsförsäljningsstatistik som tas fram inom SCB. Det finns för närvarande ett brott i tidsserien mellan 2001 och 2002 när det gäller ändamålsfördelningen inom livsmedel.

Nationalräkenskapernas indelning i ändamålsgrupper baseras på den inom EU tillämpade COICOP-indelningen (Classification of Individual Consumption by Purpose), vilken fr.o.m. 2000 även används vid de svenska beräkningarna av konsumentprisindex.

Annan publicering

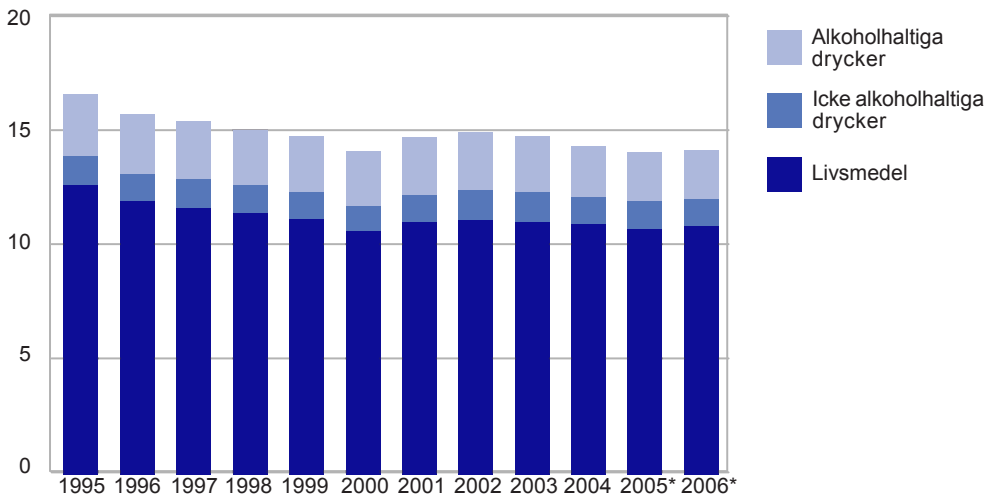
Jordbruksverket har varje år publicerat konsumtionsberäkningarna i särskilda rapporter. Den senaste redovisningen av direktkonsumtionen inklusive vissa uppgifter om kostens näringsinnehåll har lämnats i ”Konsumtionen av livsmedel och dess näringsinnehåll. Uppgifter t.o.m. 2005”, Jordbruksverket, Rapport 2007:2. Denna rapport finns tillgänglig på Jordbruksverkets webbplats www.sjv.se under Statistik, Livsmedel. I denna rapport redovisas även beräkningar av totalkonsumtionen.

Statistik över livsmedelsförsäljning finns på SCB:s webbplats www.scb.se.

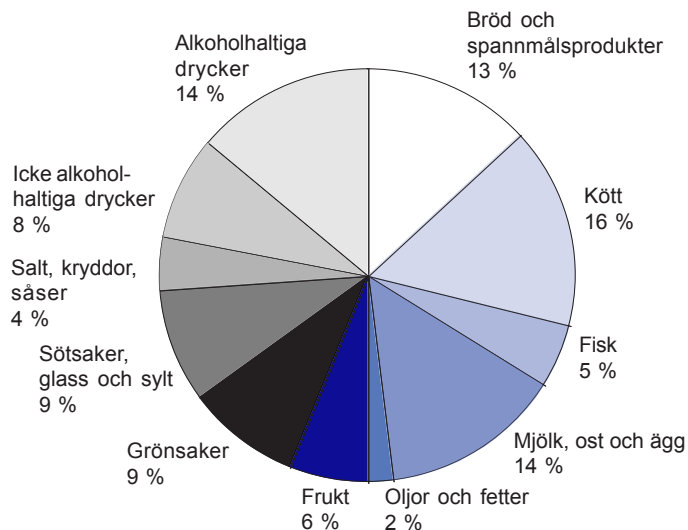
Hushållens konsumtionsutgifter enligt nationalräkenskaperna med uppdelning efter bl.a. olika livsmedel publiceras av SCB i Statistiska meddelanden serie NR. Nationalräkenskapssystemet redovisas enligt ENS 95 (Europeiska Nationalräkenskapssystemet), vilket sammanfaller med det av FN m.fl. rekommenderade. En dokumentation av det svenska nationalräkenskapssystemet finns tillgänglig på SCB:s webbplats www.scb.se.

Figur 17A**Privat konsumtion av livsmedel och drycker enligt nationalräkenskaperna i procent av värdet av hushållens totala konsumtion 1995–2006***Private consumption of food and beverages according to the National Accounts, per cent of total consumption expenditures*

Procent

Källa: SCB, Nationalräkenskaperna.

Figur 17B**Privat konsumtion av olika livsmedel och drycker 2006 enligt nationalräkenskaperna, fördelning i procent, preliminära uppgifter***Private final consumption of different foodstuffs and beverages according to the National Accounts, percentages, provisional data*

Källa: SCB, Nationalräkenskaperna.

Tabell 17.1

Direktkonsumtion av livsmedel 1990–2005, kilo eller liter per person

Consumption of food. Kilograms or litres per person

Uppgifterna nedan avser varans art före den slutliga beredningen i hemmet. Sälunda redovisas t.ex. endast marknadsförda produkter i positionerna 12–17, medan hembakade produkter redovisas under vetemjöl, ägg, socker osv.

	En- het	Varu- kod	1990	1995	2000	2004	2005*
Befolkningstal, milj. (medeltal personer)			8 559	8 827	8 872	8 994	9 030
Bröd och spannmålsprodukter							
<i>Mjöl och gryn</i>	kg	1–5	22,0	21,3	18,5	19,6	18,6
Vetemjöl, rågmjöl o. mjöl av annan spannmål	kg	1–3	15,3	14,1	12,0	11,1	10,5
Risgryn	kg	4	3,9	4,1	4,0	5,5	5,5
Havregryn och gryn av annan spannmål	kg	5	2,8	3,1	2,4	3,0	2,7
<i>Mjölprodukter, exkl. bröd och konditorivaror</i>	kg	7–10	9,5	10,6	12,7	13,8	14,3
Mixer m.m. av mjöl el. stärkelse, vällingpulver	kg	7–8	1,9	1,5	1,3	1,4	1,2
Makaroner, spagetti och liknande produkter	kg	9	4,3	5,4	7,1	8,2	8,7
Majsflingor, rostat ris, ostbågar, popcorn	kg	10	3,3	3,7	4,2	4,3	4,4
<i>Bröd och konditorivaror</i>	kg	12–17	52,1	55,2	66,7	71,0	72,2
Knäckebröd ¹ , flatbröd ^{2,3}	kg	12	5,6	4,2	3,6	3,7	3,8
Skorpor och skorpmjöl ³	kg	13	1,0	0,5	0,6	..	..
Mjukt matbröd ²	kg	14	30,9	36,6	45,1	49,0	47,6
Kex, rån och torra småkakor	kg	15	6,2	4,6	4,9	4,9	5,1
Bullar, vetelängder och annat mjukt kaffebröd	kg	16	3,8	3,9	6,3	4,3	4,1
Bakelser, tårter, sockerkakor o.övr. bakverk	kg	17	4,6	5,5	6,2	9,1	11,5
Kött och köttvaror							
<i>Kött, färskt och fryst</i>	kg	20–27	26,8	31,3	40,9	42,4	43,0
Hemslakt av kalv, gris och får ^{4,5}	kg	20	0,4	0,4	0,3	0,4	0,4
Nöt- och kalvkött, färskt och fryst ^{6,7,8}	kg	21–22	7,1	7,1	10,8	10,5	9,9
Griskött, färskt och fryst ^{7,8}	kg	23	10,3	12,9	15,1	15,2	15,5
Färkött, färskt och fryst ⁸	kg	24	0,7	0,6	0,7	0,8	0,9
Fjäderfäkött, färskt och fryst ⁸	kg	25	5,4	8,2	11,8	13,5	14,3
Renkött, färskt och fryst ⁹	kg	26	0,3	0,2	0,2	0,1	0,2
Kött av hare, älg och annat vilt ^{9,10}	kg	27	2,6	1,9	2,0	1,9	1,9
<i>Charkuterivaror o. konserver (inkl. innanmat)</i>	kg	29–32	21,6	23,2	22,4	23,7	22,2
Lever, njure och tunga ^{8,9}	kg	29	0,5	0,5	0,7	0,7	0,7
Skinka, kassler o. andra oblandade charkvaror ⁸	kg	30	4,6	5,7	5,6	4,8	4,1
Korv, pastejer o. andra blandade charkvaror ⁸	kg	31	14,7	15,7	15,1	17,5	16,8
Köttkonserver (exkl. köttsoopor) ⁸	kg	32	1,8	1,4	1,0	0,7	0,7
Frysta köttprodukter och fryst färdiglagad mat innehållande kött ⁸	kg	36	5,2	6,3	8,8	14,9	17,6

1) Inklusive ströbröd framställt av knäckebröd.

2) Fr.o.m. 1995 redovisas tunnbröd tillsammans med mjukt matbröd.

3) Fr.o.m. 2003 redovisas skorpor och skorpmjöl tillsammans med knäckebröd och flatbröd.

4) Uppgifterna avser vara med ben.

5) Uppgifterna har reviderats fr.o.m. 2000 p.g.a. ändrat underlag. Jämförelse med tidigare år bör tolkas med försiktighet.

6) Fr.o.m. 1995 redovisas nöt- och kalvkött tillsammans.

7) Inkl. köttinnehållet i viss färdiglagad mat.

8) Uppgifterna har reviderats fr.o.m. 1996 p.g.a. ändrat underlag. Jämförelse med tidigare år bör tolkas med försiktighet.

9) Uppgifterna baseras på bristfälligt underlag och är därför osäkra.

10) Inkl. vissa kvantiteter fryst kött.

11) Produktion inom vattenbruket ingår här.

12) Fr.o.m. 2000 redovisas inte konsumtionen av varorna 38–44 samt 58 p.g.a. att resultaten anses alltför osäkra.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 17.1 (forts.)

	En- het	Varu- kod	1990	1995	2000	2004	2005*
Fisk, kräftdjur och blötdjur							
Hel, styckad eller filéad, färsk fisk ^{11,12}	kg	38–43	6,5	5,9	..	..	..
Filéad fryst fisk	kg	45–48	2,7	2,0	1,9	2,6	3,0
Konserver och beredd fisk	kg	49–56	6,7	5,8	7,4	8,9	9,3
Kräftdjur och blötdjur, även konserver ¹²	kg	58–59	2,7	3,0	1,6	1,8	2,1
Mjölk							
<i>Mjölk</i>	<i>liter</i>	<i>60–68</i>	<i>154,7</i>	<i>144,7</i>	<i>141,2</i>	<i>139,3</i>	<i>137,4</i>
Direktförsäld o. hemmaförbrukad mjölk	liter	60	2,8	2,0	1,4	1,1	1,0
Lätt- och minimjölk < 1,0 % ¹³	liter	61	36,3	25,8	23,7	23,7	24,5
Mellanmjölk m.m. 1,0 % – 2,0 %	liter	62	34,2	45,0	49,8	50,9	51,3
Standardmjölk > 2,0 %	liter	63	54,3	43,7	36,8	33,3	31,4
Syrade produkter < 1,0 % ¹³	liter	64, 66	7,0	6,2	7,1	9,4	9,7
Syrade produkter 1,0 % – 2,0 % ¹³	liter	67	1,1	3,4	4,1	3,5	4,5
Syrade produkter > 2,0 % ¹³	liter	65, 68	19,2	18,6	18,3	18,1	17,3
Gräddde, ost och ägg							
<i>Gräddde</i>	<i>liter</i>	<i>70–72</i>	<i>8,5</i>	<i>9,2</i>	<i>9,9</i>	<i>9,0</i>	<i>9,0</i>
Tunn gräddde < 29 % ¹⁴	liter	70	1,3	1,3	2,0	2,1	2,2
Gräddfil 12 %	liter	71	1,1	1,2	1,6	1,6	1,6
Tjock gräddde > 29 % ¹⁴	liter	72	6,2	6,7	6,3	5,3	5,2
Mjölkpulver	kg	74	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Ost	kg	75–78	16,3	16,4	16,5	17,6	17,3
Härdost	kg	75	13,1	13,3	12,6	12,9	12,8
Smältost, mesvaror, ost av andra slag	kg	76–78	3,2	3,1	3,9	4,7	4,5
Ägg ⁹	kg	80	11,7	10,4	10,4	10,2	9,8
Matfett							
<i>Smör och margarin</i>	<i>kg</i>	<i>82–84</i>	<i>18,2</i>	<i>17,2</i>	<i>14,9</i>	<i>11,4</i>	<i>11,8</i>
Smör	kg	82	2,2	2,0	1,3	1,4	1,3
Hushållsmargarin (inkl. Bregott)	kg	83	11,6	9,8	8,7	5,6	5,6
Lättmargarin	kg	84	4,3	5,4	4,9	4,4	4,8
Matolja	kg	87	0,8	0,9	0,9	1,3	1,7
Köksväxter							
<i>Rotfrukter</i>	<i>kg</i>	<i>89–90</i>	<i>9,0</i>	<i>9,6</i>	<i>9,4</i>	<i>11,0</i>	<i>9,5</i>
Morötter	kg	89	7,4	8,2	8,0	10,0	8,0
Övriga rotfrukter	kg	90	1,5	1,5	1,4	1,0	1,5
<i>Färska köksväxter</i>	<i>kg</i>	<i>92–99</i>	<i>28,9</i>	<i>31,9</i>	<i>38,8</i>	<i>41,7</i>	<i>41,5</i>
Gurka	kg	92	3,8	3,3	4,3	4,3	4,3
Lök, purjolök	kg	93–94	5,6	6,3	8,7	8,2	7,9
Blom-, vit-, röd-, bryssel-, grön- o. salladskål ¹⁵ samt broccoli	kg	95–96	6,0	6,7	6,3	6,4	6,0
Sallad, salladskål ¹⁵	kg	97	5,0	4,0	5,5	5,7	5,6
Tomater	kg	98	6,3	8,1	8,6	10,0	9,8
Övriga köksväxter, färska	kg	99	2,3	3,5	5,4	7,0	7,8
<i>Frysta, torkade, inlagda, beredda eller konserverade rotfrukter o. köksväxter</i>	<i>kg</i>	<i>101–104</i>	<i>17,0</i>	<i>15,6</i>	<i>17,7</i>	<i>20,7</i>	<i>19,8</i>

13) Revideringar har gjorts fr.o.m. 2005 p.g.a. förändringar i källmaterialet.

14) Fr.o.m. år 2000 används fetthaltsgränsen 29 %, tidigare år gällde 27 %. Detta innebär att redovisade siffror före år 2000 inte är helt jämförbara med de som redovisats senare år.

15) Fr.o.m. år 2005 ingår salladskål i vara 99. Åren 1994–2004 ingick salladskål i vara 96 och dessförinnan i vara 97.

Tabell 17.1 (forts.)

	En- het	Varu- kod	1990	1995	2000	2004	2005*
Fruktar och bär							
Citrusfrukter och vindruvor, färska	kg	106–107	16,9	17,2	17,0	18,4	16,5
Mandel och nötter, färska eller beredda	kg	108	1,5	1,4	1,2	1,6	1,9
Äpplen och päron, färska ^{9,16}	kg	109	15,0	13,5	14,0	15,8	16,9
Körsbär, persikor, plommon o. likn. stenfrukter, bananer, meloner och övriga färska frukter ^{9,16}	kg	110–111	21,5	21,3	27,6	26,4	26,3
Jordgubbar, hallon, sv. vinbär, blåbär, lingon o. andra bär, färska eller frysta ^{9,16}	kg	112–113	1,6	1,7	2,1	2,6	3,1
Fruktar och bär, hela i stycken el. mosade, torkade el. konserverade	kg	114–115	6,1	4,2	4,9	5,4	5,0
Sylter, marmelader, fruktmos och geléer	kg	116	5,5	6,3	6,4	6,7	6,4
Soppor och buljonger innehåll. köksväxter, bär, frukter, fisk och kött ¹⁷	kg	117–118	3,4	4,2	3,8	4,2	4,6
Safter och juicer av köksväxter, frukter och bär	liter	119–120	18,9	19,7	18,5	22,4	19,4
Övriga livsmedel							
Potatis, färsk ^{9,16}	kg	122	60,4	57,2	47,1	45,7	46,4
Potatisprodukter	kg	123–127	6,7	7,5	10,5	10,8	10,6
Socker	kg	129–130	13,9	11,3	10,1	8,0	7,4
Sirap	kg	131	0,4	0,4	0,4	0,3	0,3
Kaffe, rostat	kg	133	9,0	7,5	7,0	7,9	7,7
Te	kg	134	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3
Kaffe- och teextrakt, kakaopulver, drick- choklad o. chokladsåser	kg	135–137	1,7	2,0	2,6	2,2	2,6
Honung ⁹	kg	139	0,8	0,7	0,6	0,6	0,6
Choklad och konfektyrvaror	kg	140	11,1	11,8	14,8	15,7	15,2
Såser inkl. majonnäs	kg	141	5,4	6,4	9,1	12,5	12,6
Glass	liter	142–143	13,9	13,7	12,5	11,7	11,9
Kryddor inkl. senap och salt ⁹	kg	145–146	2,7	2,6	2,8	2,7	2,7
Alkohol fria och alkoholhaltiga drycker							
Läskedrycker och mineralvatten	liter	148–149	59,5	70,2	90,6	96,4	94,2
Läskedrycker, cider m.m. ¹⁹	liter	148	49,8	58,2	82,2	88,6	84,5
Mineralvatten och annat kolsyrat vatten	liter	149	9,7	12,0	8,4	7,8	9,8
Maltdrycker	liter	151–152	41,2	43,5	31,7	23,5	22,1
Lättöl < 2,25% (inkl. svagdricka)	liter	151	12,6	10,7	7,4	5,3	5,0
Öl 2,25 – 3,5 %	liter	152	28,6	32,8	24,2	18,2	17,1
Alkoholhaltiga drycker							
Starköl	liter	156	19,0	21,8	25,3	28,4	28,9
Vin	liter	157	12,2	12,6	16,3	19,3	19,5
Spritdrycker	liter	158	4,4	3,4	2,8	2,7	2,7

16) Naturkonsumtion ingår inte.

17) Uppgifterna avser såväl torkade som färdiga soppor, varför de bör tolkas med viss försiktighet.

18) Inkl. konsumtion av skalad potatis.

19) Inkl. mineralvatten och kolsyrat vatten med tillsats av socker eller aromämne.

Tabell 17.2

Näringsvärden per person och dag. Genomsnitt för hela befolkningen¹

Nutritive values per capita and day. Means for the whole population

	Absoluta tal					Procentuellt bidrag till energitillförseln				
	Energi, mJ ²	Pro- tein, g	Fett, g	Kolhyd- rater, g	Alko- hol, g	Pro- tein, %	Fett, %	Kolhyd- rater, %	Alko- hol, %	Summa %
2005*	12,9	102	123	367	13,4	13,4	35,2	48,3	3,0	100
2004	12,9	102	120	371	13,5	13,4	34,6	49,0	3,0	100
2003	13,0	101	121	375	14,0	13,2	34,4	49,2	3,2	100
2000	12,5	97	120	357	12,8	13,1	35,5	48,4	3,0	100
1995 ³	11,9	89	118	334	12,5	12,7	36,6	47,6	3,1	100
1990	12,3	89	122	352	13,1	12,0	37,2	47,8	3,0	100
1985	12,2	86	125	343	12,2	11,8	38,5	46,8	2,9	100
1980	12,3	87	126	342	13,0	11,8	38,7	46,4	3,1	100

1) Ändringar i underlaget för konsumtionsberäkningarna har medfört att uppgifterna fr.o.m. 1997 inte är helt jämförbara med uppgifterna för tidigare år.

2) 1 mJ (megajoule) = 239 kcal (kilokalorier) fr.o.m. 1980 men inte dessförinnan.

3) Fr.o.m. 1995 ingår ej kostfibrer i kolhydrat- och energivärdet.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 17.3

Genomsnittlig tillförsel av energi, protein, fett och kolhydrater per person och dag 1980 och 2005 med fördelning på olika livsmedel

Mean supply of energy, protein, fat and carbohydrates per capita and day by different foodstuffs

	Energi, kJ		Protein, g		Fett, g		Kolhydrater, g	
	1980	2005*	1980	2005*	1980	2005*	1980	2005 ^{1*}
Bröd och spannmålsprodukter	3 028	3 846	17	23	12	18	134	164
Kött och köttvaror	1 321	1 628	23	30	23	28	5	6
Fisk, kräft- och blötdjur ²	220	295	6	8	3	4	1	2
Mjök	1 129	821	17	13	11	7	25	21
Grädde och mjölkpulver	247	283	1	1	6	7	1	1
Ost	544	618	10	11	10	11	1	1
Ägg	166	145	4	3	3	2	0	0
Matfett ³	1 747	1 017	0	1	47	27	0	0
Köksväxter	205	311	2	3	1	1	9	12
Frukt och bär	692	792	1	2	1	2	36	40
Potatis och potatisprodukter	625	608	3	3	1	3	31	26
Socket och sirap	919	356	0	0	0	0	54	21
Andra livsmedel ⁴	891	1 344	3	4	8	13	32	47
Malt och läskedrycker ⁵	259	436	0	0	0	0	11	22
Totalt livsmedel	11 993	12 500	87	102	126	123	340	363
Alkoholhaltiga drycker	326	408	0	1	0	0	2	4
Totalt	12 319	12 908	87	102	126	123	342	367

1) Fr.o.m. 1995 ingår inte kostfibrer i kolhydratvärdet.

2) Inkl. konserver och andra beredningar.

3) Smör, Bregott och övrigt matfett.

4) Kaffé, te, kakaopulver, honung, choklad- och konfektyrvaror, vissa såser och glass.

5) Exkl. starköl.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 17.4**Genomsnittlig tillförsel av vissa vitaminer, järn, kalcium och fibrer per person och dag 2005, milligram. Preliminära uppgifter**

*Mean supply of certain vitamins, iron, calcium and fibres per capita and day milligrams.
Provisional data*

	A-vitamin ¹	C-vitamin	Tiamin ²	Järn	Kalcium	Kost-fibrer
Bröd och spannmålsprodukter	114	1	0,9	4,5	112	12
Kött och köttvaror	619	1	0,5	4,2	35	0
Fisk, kräft- och blötdjur ³	36	0	0,0	0,5	19	0
Mjök	135	4	0,1	0,2	439	0
Grädde och mjölkpulver	63	0	0,0	0,0	21	0
Ost	101	0	0,0	0,1	292	0
Ägg	50	0	0,0	0,4	12	0
Matfett ⁴	309	0	0,0	0,0	7	0
Köksväxter	424	52	0,1	1,3	62	4
Frukt och bär	22	47	0,1	0,7	31	4
Potatis och potatisprodukter	3	14	0,1	0,8	9	3
Socker och sirap	0	0	0,0	0,0	1	0
Andra livsmedel ⁵	30	4	0,0	1,3	83	1
Malt- och läskedrycker (exkl. starköl)	0	0	0,0	0,3	12	0
Totalt livsmedel	1 907	124	2,0	14,5	1 135	23
Alkoholhaltiga drycker	0	0	0,0	0,7	13	0
Totalt	1 907	124	2,0	15,2	1 148	23

1) Redovisning i RE (=retinolekvivalenter). RE=summan av färdigblandad retinol i kosten och vitamin A aktivitet från beta-karoten.

2) B1-vitamin.

3) Inkl. konserver och andra beredningar.

4) Smör, Bregott och övrigt matfett.

5) Kaffe, te, kakaopulver, honung, choklad- och konfektyrvaror, vissa såser och glass.

Källa: Jordbruksverket.

Tabell 17.5

Försäljning (inkl moms) av livsmedel och drycker inom handeln 2000–2005 (enligt mer detaljerad COICOP), belopp i milj. kr*Turnover (incl. V.A.T) of food and drinks for the retail trade and retail sale of automotive fuel 2000–2005 (by more detailed COICOP), millions SEK*

COICOP	Varugrupp	Försäljning (inkl. moms)					
		Löpande priser			Fasta priser (2000=100) ¹		
		2000	2004	2005	2000	2004	2005
01.1.1	Bröd och övriga spannmåls- produkter	19 138	21 980	22 307	19 138	21 104	21 627
01.1.1.1	Ris	619	644	665	619	646	684
01.1.1.2	Bröd	10 997	13 047	13 130	10 997	12 399	12 563
01.1.1.3	Pastaprodukter	1 186	1 554	1 735	1 186	1 494	1 670
01.1.1.4	Bakverk	3 188	3 450	3 611	3 188	3 285	3 462
01.1.1.5	Andra spannmålsprodukter	3 148	3 285	3 167	3 148	3 280	3 247
01.1.2	Kött	19 862	26 116	27 232	19 862	24 551	25 570
01.1.2.1-	Nöt-, gris-, får-, lamm- och viltkött	8 556	10 494	10 483	8 556	9 638	9 396
01.1.2.4, 01.1.2.7							
01.1.2.5	Torkat, saltat eller rökt kött och ätliga slaktbiprodukter	8 438	12 358	13 637	8 438	11 796	13 168
01.1.2.6	Annat konserverat eller bearbetat kött samt beredningar av kött	2 868	3 264	3 112	2 868	3 116	3 006
01.1.3	Fisk	7 352	8 391	8 698	7 352	7 172	7 327
01.1.3.1-	Fisk och skaldjur (färsk, kyld, fryst, torkad, rökt eller saltad)	2 580	3 668	3 988	2 580	2 928	3 041
01.1.3.3							
01.1.3.4	Annan konserverad eller beredd fisk och skaldjur samt beredningar av fisk och skaldjur	4 772	4 723	4 709	4 772	4 244	4 286
01.1.4	Mjök, ost och ägg	19 839	23 920	23 668	19 839	21 826	21 799
01.1.4.1-	Mjök	5 135	5 678	5 685	5 135	5 010	5 004
01.1.4.3							
01.1.4.4	Yoghurt och fil	3 727	4 495	4 211	3 727	3 982	3 760
01.1.4.5-	Ost och andra mjökprodukter	9 539	12 014	12 225	9 539	11 277	11 607
01.1.4.6							
01.1.4.7	Ägg	1 438	1 733	1 547	1 438	1 557	1 427
01.1.5	Oljor och fetter	3 662	3 836	3 900	3 662	3 672	3 817
01.1.5.1	Smör	468	516	498	468	484	476
01.1.5.2,	Margarin och annat fett	2 685	2 702	2 734	2 685	2 601	2 675
01.1.5.5							
01.1.5.3-	Matolja	509	618	668	509	587	666
01.1.5.4							

1) Fastprisberäkningar bygger på uppgifter ifrån KPI utförda på Nationalräkenskapernas varugruppernivå. Fastprisberäkning är gjord i 2000 års priser.

Källa: SCB, Handel med varor och tjänster.

Tabell 17.5 (forts.)

COICOP	Varugrupp	Försäljning (inkl. moms)					
		Löpande priser			Fasta priser (2000=100) ¹		
		2000	2004	2005	2000	2004	2005
01.1.6	Frukt	8 157	10 420	11 070	8 157	9 025	9 455
01.1.6.1-	Frukt (färsk, kyld eller fryst)	7 300	9 348	9 632	7 300	7 999	8 087
01.1.6.7							
01.1.6.8	Torkad frukt	697	832	1 146	697	796	1 090
01.1.6.9	Konserverad frukt och fruktbaserade produkter	160	240	292	160	230	278
01.1.7	Grönsaker	13 218	15 046	15 190	13 218	14 186	14 272
01.1.7.1-	Grönsaker och potatis (färsk, kyld eller fryst)	8 852	10 338	10 534	8 852	9 635	9 641
01.1.7.4,							
01.1.7.7							
01.1.7.5	Torkade grönsaker	96	114	215	96	108	209
01.1.7.6	Andra konserverade eller behandlade grönsaker	1 959	2 274	2 309	1 959	2 115	2 237
01.1.7.8	Potatisprodukter	2 312	2 320	2 133	2 312	2 328	2 185
01.1.8	Socker, sylt, honung, choklad och konfektyr	15 224	17 593	17 819	15 224	16 795	17 440
01.1.8.1	Socker	937	967	896	937	909	861
01.1.8.2	Sylter och marmelader	987	1 291	1 242	987	1 221	1 221
01.1.8.3-	Konfektyr, choklad och glass	13 299	15 334	15 681	13 299	14 666	15 358
01.1.8.6							
01.1.9	Övriga livsmedel	5 965	6 345	6 253	5 965	6 180	6 249
01.1.9.1	Såser och smaksättningsmedel	2 338	3 835	3 869	2 338	3 751	3 901
01.1.9.2	Salt, kryddor och kryddväxter	124	150	136	124	151	153
01.1.9.3-	Jäst, dessertberedningar och soppor samt övrigt	3 503	2 360	2 248	3 503	2 279	2 195
01.1.9.4							
01.2.1	Kaffe te och chokladdryck	4 501	4 413	4 629	4 501	5 046	5 393
01.2.1.1	Kaffe	3 685	3 500	3 726	3 685	4 148	4 471
01.2.1.2	Te	541	604	606	541	594	619
01.2.1.3	Kakao och chokladpulver	275	309	297	275	304	303
01.2.2	Mineralvatten, läskedrycker, frukt- och grönsaksjuicer	8 195	9 454	9 827	8 195	9 267	9 734
01.2.2.1-	Läskedrycker samt mineral- och källvatten	4 381	5 308	5 732	4 381	5 126	5 568
01.2.2.2							
01.2.2.3-	Juice och saft	3 814	4 146	4 095	3 814	4 141	4 167
01.2.2.4							
02.1	Alkoholhaltiga drycker	24 709	25 629	25 993	24 709	25 632	26 053
02.1.1	Spritdrycker	7 285	6 507	6 372	7 285	6 354	6 223
02.1.2	Vin inkl. cider	10 113	11 734	12 229	10 113	11 963	12 379
02.1.3	Öl	7 312	7 388	7 391	7 312	7 315	7 450
Därav	Öl klass I och II	3 370	2 930	2 811	3 370	2 797	2 723
	Öl klass III	3 939	4 458	4 580	3 939	4 518	4 727

Tabell 17.6**Hushållens konsumtionsutgifter efter ändamål 1995–2006 enligt nationalräkenskaperna (NR), löpande priser, milj. kr***Household final consumption expenditure by purpose according to the National Accounts, current prices*

	COICOP ¹	1995	2000	2003	2004	2005*	2006*
<i>Livsmedel o icke alkoholhaltiga drycker²</i>	01	120 730	125 708	144 055	146 288	149 372	156 570
<i>Livsmedel</i>	011	109 149	113 777	129 304	132 005	134 476	140 989
Bröd och spannmålsprodukter	0111	18 083	18 603	21 180	21 982	22 306	23 349
Kött	0112	24 438	24 686	25 686	26 577	27 712	29 067
Fisk	0113	6 273	7 657	8 473	8 391	8 697	9 133
Mjölk, ost och ägg	0114	19 163	20 027	23 820	23 990	23 736	24 929
Oljor och fetter	0115	3 712	3 399	3 918	3 837	3 901	4 095
Frukt	0116	9 096	10 109	10 050	10 605	11 267	11 830
Grönsaker	0117	11 913	12 850	15 581	15 248	15 394	16 153
Sötsaker, glass, sylt	0118	12 576	12 486	14 139	15 030	15 210	15 863
Salt, kryddor, såser	0119	3 895	3 960	6 457	6 345	6 253	6 570
<i>Icke alkoholhaltiga drycker</i>	012	11 581	11 931	14 751	14 283	14 896	15 581
Kaffe, te, choklad	0121	5 287	4 606	4 440	4 413	4 629	4 852
Läsk, juice, saft	0122	6 294	7 325	10 311	9 870	10 267	10 729
Alkoholhaltiga drycker	021	22 345	24 064	26 781	24 944	25 101	26 374
Sprit	0211	7 846	7 285	7 330	6 384	6 249	6 283
Vin	0212	7 392	9 517	11 317	11 176	11 650	12 378
Öl	0213	7 107	7 262	8 134	7 384	7 202	7 713
Hushållens konsumtionsutgifter totalt		862 146	1 060 457	1 161 793	1 196 849	1 240 860	1 292 707

1) Classification of Individual Consumption by Purpose.

2) Brott i tidsserien mellan 2001 och 2002 beroende på ny varufördelning inom gruppen 01 Livsmedel och icke alkoholhaltiga drycker.

Källa: SCB, Nationalräkenskaperna.

Tabell 17.7**Hushållens konsumtionsutgifter efter ändamål 1995–2006 enligt nationalräkenskaperna (NR), fasta priser, index (1993=100)***Household final consumption expenditure by purpose according to the National Accounts, fixed prices, index numbers*

	COICOP ¹	1995	2000	2003	2004	2005*	2006*
<i>Livsmedel o icke alkoholhaltiga drycker²</i>	01	103,5	112,2	120,7	123,2	126,5	131,4
<i>Livsmedel</i>	011	103,6	111,9	118,1	121,2	124,1	128,8
Bröd och spannmålsprodukter	0111	104,7	110,1	120,5	125,0	128,2	135,0
Kött	0112	107,1	116,7	114,2	119,0	123,7	127,7
Fisk	0113	103,8	118,0	111,2	111,2	113,9	115,0
Mjolk, ost och ägg	0114	101,9	106,1	115,1	115,8	115,7	121,3
Oljor och fetter	0115	99,6	91,8	102,4	99,6	103,4	108,3
Frukt	0116	100,7	116,7	106,1	109,6	114,3	113,6
Grönsaker	0117	107,0	133,8	147,6	151,1	153,0	156,9
Sötsaker, glass, sylt	0118	98,4	97,6	106,4	112,6	116,8	123,2
Salt, kryddor, såser	0119	101,6	104,7	158,2	157,5	158,6	168,9
<i>Alkohol fria drycker</i>	012	103,3	115,0	146,9	142,8	150,8	157,4
Kaffe, te, choklad	0121	92,3	98,3	109,4	110,5	117,9	121,8
Läsk, juice, saft	0122	112,1	128,7	177,6	169,5	178,2	187,0
<i>Alkoholhaltiga drycker</i>	021	97,3	95,4	105,8	98,6	99,4	104,9
Sprit	0211	86,1	70,8	69,7	60,6	59,3	59,9
Vin	0212	100,2	111,7	137,3	133,7	138,5	147,7
Öl	0213	109,0	111,4	120,6	112,1	111,1	119,6
Hushållens konsumtionsutgifter totalt		102,8	119,9	124,4	127,2	130,2	134,0

1) Classification of Individual Consumption by Purpose.

2) Brott i tidsserien mellan 2001 och 2002 beroende på ny varufördelning inom gruppen 01 Livsmedel och icke alkoholhaltiga drycker.

Källa: SCB, Nationalräkenskaperna.